

קונטרס

טעם זקנים

שיחות התחזקות בעבודת השם
ע"ד הסלולה של
רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע
מאת הרה"ח
ר' לוי יצחק בענדער ז"ל
מתובל בסיפורי עובדות מאנ"ש מדורות הקודמים
מתורגם ללשון הקודש

פרשת לך לך שנת תשל"ה

תוכן השיעור

"הבחור הירא"	החזו"א: "זהו ספר טוב..."
"לא איסתכל בצורתא דזוזא"...	'זכין לאדם שלא בפניו'...
ה'מצוה' תגן עליך...	"אל תזכירו את שמי"...
'מעין' דאזלי תחות ארעא	אל תמנע טוב מבעליו!
כל הארצות מתמצית ארץ ישראל הם שותים	'מרים' בת רביז"ל
'ללחלח הנגיבה'	מנו"כ ר' יצחק בן מוהרנ"ת
קול המוכיח הראוי	השמחה של ארץ ישראל
אל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו	טוב ללון במדבריות של ארץ ישראל
כשם שמצוה לומר דבר הנשמע...	ר' שלמה וועקסלער ז"ל

כל הזכויות שמורות

שער ועימוד: י. גרוס

0527644765

הערות והארות מתקבלות בחפץ לב, נא להתקשר אל:

יוסף מענדל האס, מאנסי ארה"ב

1-845-200-0443 (מארה"ק: 0548-432-460)

לקבלת הקונטרס וכן ההקלטה (MP3) של השיעור, יש לפנות דרך האימייל:

Rlyb148@gmail.com

לתרומות והפצה בלבד:

0548432460

bn5710048@gmail.com

פרשת לך לך, שנת תשל"ה

(טייפ מס' #56)

החזו"א: "זהו ספר טוב"...

(חסרה ההתחלה, באמצע שיחה אודות התקרבות ר' נחום יצחק פראנק ז"ל מחשובי אנ"ש בירושלים) אביו נהג לומר 'ליקוטי תפילות' בימי הסליחות! הוא היה אומר: "הנני מרגיש חיות באמירת ה'תפילות' יותר מאשר באמירת סליחות!", (ר' משה ביננשטוק: אביו של ר' נחום יצחק?) כן!

הוא לא ידע מי הוא זה שכתב את התפילות! (השואל: הוא היה מתנגד?) לא!
היה יהודי ליטאי!

בעת ש'נחום יצחק' התקרב, לא היה אכפת לו שהוא התקרב לברסלב,
העיקר שילמד!

אולם כשהוא ראה שהוא לומד 'ליקוטי מוהר"ן', אמר: "אם יש אפשרות
ללמוד, צריך ללמוד גמרא עם תוספות! מדוע ללמוד ליקוטי מוהר"ן?"

בעת ההיא היה לו קשר טוב עם 'הרב מטשעבין', הוא הרי היה למדן, והרב
מטשעבין היה למדן עצום – אמר לו אביו: "לך אל הטשעבינער רב, ושאל
אותו האם יש ללמוד ליקוטי מוהר"ן!".

טעם זקנים ד

בהיכנסו אל הרב מטשעבין היה מונח על שולחנו ליקוטי מוהר"ן ! "הנם שואל האם ללמוד ? ! הרי גם על שולחני מונח ליקוטי מוהר"ן !", זהו.

לאחר מכן אמר לו אביו "לא, הטשעבינער רב הוא 'חסיד' – לך שאל את ה'חזון איש'!".

נסע ר' נחום יצחק לבני ברק לברר מהי דעתו של מרן ה'חזון איש', הוא שאל: "אבי שלח אותי לשאול אתכם, האם מותר לי ללמוד לקוטי מוהר"ן !".

ענה לו החזון איש: "למד בו ! זהו ספר טוב !", למד אותו, זהו ספר טוב !

אמר לו ר' נחום יצחק: "הרי אבי לא יאמין לדברי", ענה לו החזון איש: "שלא יאמין, אולם לך הרי מותר ללמוד !".

ביקש ר' נחום יצחק איזה הסכמה בכתב, "הסכמה בכתב אינני נותן !", הוא לא היה נותן כתבים, "שלא יאמין, אולם לך הרי מותר ללמוד !".

זכין לאדם שלא בפניו'...

(רלוי"צ פונה לאברך אחד בנש"ק שנתקרב ועלה מחו"ל לארה"ק, ונאלץ מפאת סיבות משפחתיות להיות הדורש לפני הציבור בבית מדרשם, ובתנאי שלא יזכיר מענין רביז"ל, ובא לשאול את רלוי"צ כיצד לנהוג בזה, תוך כדי שיחה נכנס רלוי"צ לסיפור הנ"ל, ואמר לו), כאן זה אותו הדבר, מותר לך לדבר מהרבי ולזכות את השומעים, הרי 'זכין לאדם שלא בפניו' - אין דבר אם שמו של הרבי לא יוזכר !

באופן שצריך לציין מקורות תאמר "ספרי חסידות !".

פרשת לך לך, שנת תשל"ה

ה (ר' לוי יצחק שואל): אתה מדבר שם ב'שלוש סעודות'? (הנ"ל עונה: במשך מספר דקות!) במשך מספר דקות? לפני שאתה מתחיל, אתה כבר מסיים? ...! (אחד הנוכחים: הרי השומעים הם בעלי בתים, צריך להתחשב בהם).

בזוהר יש כל שבוע סיפורים, תלמד זוהר, בחר לך סיפור יפה, 'רבי אבא' וכדו', ישנם סיפורים רבים בשבוע זה, לאחר ה'סיפור' אפשר ללמוד מזה איזה 'פירוש' איזה 'ווארט', אפשר לדבר עשר דקות רבע שעה, ויהיו לך 'דיבורים נאים', דבריך ימצאו חן בעיניהם! זה טוב ויפה.

כשאינני מזכיר את שמו של הרבי! - זהו רצונו של הרבי!

ר' ישראל טיהראווצער² היה אומר - על המשנה, "האומר דבר בשם אומריו מביא גאולה לעולם"¹, היה מפרש כך: "באם אומר 'בשם אומריו' ואהיה 'מביא גאולה לעולם', אזי עלי לומר 'בשם אומריו'; אבל באם 'לא אומר בשם אומריו' ורק אז אהיה 'מביא גאולה לעולם', אל לי לומר 'בשם אומריו'!".

הרי כל המכוון הוא שאהיה 'מביא גאולה לעולם', לכן כשאני יודע שאם אומר 'בשם אומריו', אזי אהיה 'מביא גאולה לעולם', עלי לומר; וכשלא - לא אומר, ובזה אהיה 'מביא גאולה לעולם'! ...!

הערות ומראי מקומות

א. עי' שיש"ק [הנדמ"ח] אות קע"א: "איך וואלט געוואלט איר זאלט רעדן פון מיר, שמועסן פון מיר, און נישט דערמאנען אין מיין נאמען, וואס ארט מיר אז יענער זאל בענטשן אן ערנסט בענטשן און ס'זאל זיין פון מיין כת, און ער זאל נישט וויסן אז ס'איז פון מיין כח?!". עי' ספר המדות - ערך תשובה אות פ"ו: מצוה להחזיר את בני-אדם על כל דבר פשע, ואם אתה ירא, שלא ישמע לך תאמר דבריך בשם צדיק אחר, כדי שישמעו אותך.

ב. מחשובי אנ"ש באומאן, קיבל מר' נפתלי תלמיד רביז"ל, נפטר בערך שנת תרפ"ג (גדה"ט).

ג. אבות פ"ו ו'.

”אל תזכירו את שמי”...

אתה רשאי לדבר הרבה מהרבי! וזה שהתנו איתך 'תנאי', תנאי זה 'בטל', אין זה תנאי כלל וכלל! אסור להם היה להתנות תנאי שכזה, ולך אסור היה להסכים לתנאי שכזה, זה שום דבר!

אלא מאי? להזכיר את שמו של הרבי? הרבי כלל לא חפץ בכך!

הרבי רצה לזכות את העולם בדברים טובים, הוא לא הסתכל על שמו כלל, דערמאנט נישט מיין נאמען! ”[אל תזכירו את שמי].

בהקדמה ל'תיקון הכללי' מובא, שאחד הדפיס את העשרה מזמורים – ללא הזכרת שמו של הרבי! כותב על כך רבי נתן: יכול להיות שכוונתו הייתה לזכות את כלל ישראל, ולכן לא הזכיר את שמו של הרבי מפני המחלוקת!

רואים אנו שגם רבי נתן מדבר על אותו הרעיון, ”הוא לא רצה להזכיר את שמו של הרבי, בכוונה לזכות את כלל ישראל, הוא פחד מההתנגדות”, ר' נתן מביא את אותו רעיון!

אין זה חידוש אצלנו! האם זה דבר חדש אצלנו?! היינו רגילים להאיר בעולם בדיבורים של הרבי, ולא הזכרנו את שמו של הרבי!

כלל לא ידעו שאנכי ”ברסלב'ער חסיד” – העלמתי זאת בהיותי נכנס לעיר!

(רמ"ב: האם דרך זו, הניבה פירות משובחים?) הקשב, אינני צריך לחשוב מה יהיה אחר כך! הייתי שם, ישבנו יחד, אנשים ביקשו ממני 'תאמר משהו', נענתי

הערות ומראי מקומות

ד. והוא גם בשיחות הר"ן אות קמ"א, וז"ל: "...ואפשר שהרב הנ"ל וכיוצא מגדל תשוקתם לזכות בהם את הרבים בתקון גדול כזה, וידעו שיש שנמצאים מתנגדים וחולקים על רבנו ז"ל, על-כן קימו בנפשם מאמר חכמינו ז"ל (במזות סה): שמתר לשנות בדבר השלום. ובפרט בדבר גדול ותקון כזה..."

ז ~~~~~ פרשת לך לך, שנת תשל"ה

לבקשתם ודיברתי! הם כל כך נהגו! היו שואלים אותי: "מהיכן אתה לוקח דיבורים כאלו?", עניתי להם: "זה כתוב! הכל כתוב בספרים!".

אצל הרבי יש תמיד מה לדבר! ליקוטי הלכות, שיחה, יש מה לדבר דברים טובים! אלא מאי? אינני מזכיר את שמו של הרבי! (רמ"ב: הרי כך היה גם אצל ר' פנחס קיבליטש'ער!)!

כמו כן אתה בעצמך צריך להיות חזק בעניין של הרבי! ממילא כבר תמצא את הדרך - איך להעלים מחד, ומאידך להשאר חזק בדעתך!

היה זה בזמן המחלוקת, שהיה חסיד שהתגורר בעיירה וידעו עליו שהוא ברסלב'ער, ולא שייך היה להעלים זאת; אולם בתקופות אחרות, לא סיפרו לאחרים כלל שהנני "ברסלב'ער חסיד"!

דיברו אחד עם השני, קירבו, דיברו בלימוד, שוחחו שיחה טובה, הייתה אפשרות לזכות את כל העולם עם דיבוריו של הרבי! וזה היה רצונו של הרבי!

זה הכוונה 'צדיק אמת', הוא אינו חושב על 'כבודו', הוא אינו מתכוון ל'כבודו האישי' - שיזכירו את שמו, כל כוונתו היא רק 'כבוד השם יתברך'!

(המקורב הנ"ל: האם אין עניין להקרא על שמו של הרבי?) הקשב, הרי באופן כללי - אתה ברסלב'ער חסיד, אפילו במשפחתך יודעים כולם שהנך חסיד ברסלב, אלא מאי? הם רוצים שאתה תהיה המשפיע בבית סבך, תשפיע עם דיבוריו של הרבי!

אתה הרי יכול לדבר דיבורים רבים מהרבי בבית סבך, עצם הדבר שמאפשרים לך לדבר, זה כבר טוב, ברם עליך להכין עצמך! (רלו"י שואל: מתי

~~~~~ הערות ומראי מקומות ~~~~~

ה. עי' הסיפור בארוכה בקונטרס טעם זקנים כ"ו, פרשת יתרו תשל"ד.

ח טעם זקנים

עליך לדבר, פעם בשבוע? אם כן תכין לעצמך דיבורים נאים, יחד עם סיפור, עם קטע זוהר, תכין לעצמך! "אה, כשאומרים איזה קטע זוהר! אה, זוהר, זוהר, יפה!".

כמעט בכל פעם שאני מדבר הנני אוהב להזכיר מהזוהר, לפחות פעם אחת, הרי בין אנשי שלומינו ספר הזוהר חשוב מאד בעינינו, ואצל שאר העולם זה עושה רושם יותר! "מזכירים את דברי הזוהר!".

אל תמונע טוב מבעליו!

הזוהר בפרשת השבוע! בסוף הפרשה, מסופר על 'כפר טרשא', כפר בארץ ישראל, החברה (המשתטחים על קברי הצדיקים) אומרים שהם יודעים היכן הוא הכפר, 'כפר טרשא' כך כתוב בזוהר.

מסופר שם על ר' אבא ובנו ר' יעקב שבאו ל'כפר טרשא', הם הגיעו לאחד מבתי הכפר, שאל ר' אבא את בעל הבית: האם יש ברשותך תרנגול? שאלו הבעה"ב: "מדוע אתה צריך תרנגול? ענה לו ר' אבא: "בכדי שיעירני בשעת חצות!".

אומר לו הבעה"ב: "אינך צריך תרנגול, סבי היה קם כל לילה בחצות, היה לו 'כלי' מיוחד, הכלי היה מלא במים, והיה לו גלגל מתכת, המים בעבעו, וכשהמים התאדו, החל הגלגל מתכת להשמיע רעשים, הוא היה ממלא כמות מים כזו שתתאדה בדיוק בשעת חצות, ממילא כשהגיעה שעת חצות הוא היה מתעורר לקול המתכת שהרעישה!".

הערות ומראי מקומות

ט פרישת לך לך, שנת תשל"ה

ר' אבא – הוא נכנס לאחד הבתים בכפר – הוא עשה ענין מ'קימת חצות'!
ר' אבא הרי היה תלמידו של ר' שמעון!

וככה זה היה, הגיעה שעת חצות, המים התאדו כליל, והגלגל מתכת החל להשמיע רעשים, ור' אבא ובנו ר' יעקב קמו חצות!

בקומם ראו ר' אבא ובנו, כיצד יושבים שם בפנית הבית הבעל הבית ויהודי נוסף, ומדברים 'השגות אלקות', 'מקשים קושיות', אה!

ר' אבא ראה כיצד הם מדברים ביניהם דברים גבוהים מאד, דברים נפלאים ונוראים, נעמד ר' אבא בסמוך להם, ונכנס עמם בשיחה, כל הלילה שהה במחיצתם.

בבוקר רצה ר' אבא לשוב לביתו, אמרו לו: "מבקשים אנו ממכם, מחר תתקיים ברית לבנו של בעל הבית, כל הגדולים, כל גדולי התורה יבואו לברית, הרבנית מבקשת שגם אתם תשארו לברית! עליכם להשאר יום נוסף!".

נו, ר' אבא הסכים – הרי זו מצוה, הוא ובנו ר' יעקב נשארו לברית.

לעת ערב, קיבץ בעל הבית את כל אנשי הכפר, לסעודת 'וואך נאכט' – כולם באו וישבו יחד כל הלילה, וכל אחד מהם דיבר השגות אלקות נוראות, הכפר כולו היה מלא בצדיקים, גדולים בתורה, גדולים ביראה, כולם מדברים השגות אלקות, נורא, הם אף פעם לא ראו מחזה שכזה, שכפר ייראה כך!

זה לילה לפני הברית, ואחד מאנשי הכפר נענה ואמר: "מחר תסובב אש את הבית כולו", ר' אבא בשומעו זאת נבהל, "מה הוא אומר?", ואכן כך הוה, אש סובבה את הבית כולו, אש! השכינה הקדושה! במשך היום כולו סובבה האש את הבית.

מה שהתרחש שם בברית, היה נורא!

טעם זקנים

ר' אבא אמר שם דברי תורה, ודברי תורתו כל כך האירו – ממש כאילו נתנו מסיני, ולכל אחד מהמשתתפים האירה תורתו של ר' אבא ממש כאילו עכשיו קבלוה בהר סיני! כאלה גדולים הם היו.

העיקר, ר' אבא ובנו השתתפו בברית וכו', והיה שם כל כך טוב, שר' אבא שהה שם במשך שני ימים ושתי לילות, לאחר מכן ליווהו בני הכפר 'שלשה מילין'.

בשובו לביתו פנה ר' אבא והלך לרבי שמעון, אולם בהגיעו לרבי שמעון פחד ר' אבא לספר לו את שראו עיניו, וסיפר זאת לר' אלעזר.

בהזדמנות שר' אבא שוחח עם רבי שמעון, סיפר לו את שהתרחש ב'כפר טרשא', לפני כן הוא אמר לרבי שמעון: "אינני רוצה לספר מפני שהנני מפחד!", אמר לו רבי שמעון: "חס ושלום, משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה!", או אז הוא סיפר לו.

אמר לו רבי שמעון: "כאלו דברים שמרת בקרבך מספר ימים ולא קיימת אל תמנע טוב מבעליו"? מספר ימים היו לך כאלו השגות אלקות ולא סיפרת לי?!"

נתן לו רבי שמעון 'עונש' שבמשך 'חודש ימים תלמד וישתכח ממך לימודך', 'תלעי ותנשי' – תתייגע ותשכח, בגלל שעברת על 'אל תמנע טוב מבעליו', שמרת בקרבך טוב שכזה, ולא סיפרת לאחרים על כך!

בהמשך גזר רבי שמעון על כל אנשי 'כפר טרשא', "שכולם יגלו לבבל".

לאחר מכן ראה רבי שמעון שר' אבא מודאג מאד, אמר לו רבי שמעון: "טופסרא דלכך באנפך שכיח - הדאגה שבלכך ניכרת על פניך!", אמר לו ר'

פרשת לך לך, שנת תשל"ה

אבא: "לא על עצמי, אלא מדוע נגזר על כל בני הכפר לגלות בבלה? כאלו גדולים בתורה!?"

ענה לו רבי שמעון: "זה הכל לטובתם! שיהיו נשאים שם ("ילפון ארחין ואתכסיין מלין בגווייהו", וכו' עיי"ש), זה מה שענה לו ר' שמעון!

אם תספר להם סיפור כזה מהזוהר, הרי הסיפור אורך כמה דקות, לאחר תאמר להם איזה 'ווארט' יפה, יאמרו "הוא כבר מדבר מהזוהר, אה!" זה טוב ויפה!

כל קטעי הזוהר שמובאים בסידור היעב"ץ - הוא מביא שם את כל קטעי הזוהר ל'וואכט נאכט' - כל קטעי הזוהר לקוחים מהזוהר בפרשת 'לך לך', עם הסיפור של 'כפר טרשא' - כל מה שהתרחש בברית שר' אבא נכח שם.

'אצלך' זו סיבה לטובה שתוכל להפיץ את דיבוריו של הרבי - כשחפצים לשמוע ממך!

לו היית כל כך מושמץ, שהם לא היו חפצים לשמוע ממך - "בגלל שאתה 'ברסלב'ער חסיד' אסור כבר לשמוע ממך שום דבר" - במקרה כזה אכן אין ברירה, אולם הם הרי 'כן' חפצים לשמוע ממך, אלא שרצונם "שלא תזכיר את שמו של הרבי", אם כן אין דבר אם לא תזכיר!

הנך יכול לדבר מהרבי ללא הזכרת שמו של הרבי! בשבת הבאה 'פרשת וירא' - גם יש קטעי זוהר מענינים, 'וירא', עם הברית, 'יצחק אבינו, סיפורים נפלאים.

תלמד קטע 'זוהר', וקצת 'ליקוטי מוהר"ן', 'מדרש', כל מה שתדבר תראה להכניס בהם - ושה'בשמים' יהיו מענינו של הרבי! מבושם, בשמים!

יב טעם זקנים

(להלן המשך השיחה בעניין זה).

[מאחל ברכת מזל טוב להרה"ח ר' משה ביננשטוק שליט"א לרגל הולדת בתו:] מזל טוב, שתזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלצריך, וגם מבת זו!

ל'חתם סופר' נולדה בת, אמר ה'חתםסופר': כבר אחד מכין עבורי תלמיד חכם!, אינני יודע מיהו – אולם אחד מכין עבורי תלמיד חכם, כבר מכינים!

מה שם בתך, כבר נתת לה שם? (רמ"ב: 'מרים') מרים! 'מרים הנביאה', (רמ"ב: היא קרויה על שם בת רביז"ל).

'מרים' בת רביז"ל

(רמ"ב: ל'מרים' – בת רביז"ל – היה בן אחד) אכן, היה לה בן בשם 'פנחס'^ה. (מבעלה בזו"ש ר' מיכל אחיו של ר' פנחס). (רמ"ב: אכן פלא היא 'ייבמה'^ו?!) אינני יודע מה בדיוק היה שם^ז.

כשהרבי היה בארץ ישראל, הרבי שידך את מרים עם מישהו אחר^ח, עם בנו של ר' מענדל מוויטפסק, הוא השתדך עם בנו ר' משה.

הערות ומראי מקומות

ח. עיי' ימי מוהרנ"ת ח"ב אות קמ"ב. (עיי' בספר 'יוסף את אחיו' לרבי יוסף בן רבי חיים פלאג', מערכת ב' אות ט"ז דף כ"א, שאע"פ שא"צ לקרות את הבן הנולד מוהיבמה בשם המת, כמפורש בגמ' יבמות ובשו"ע אבהע"ז סי' קס"ו ה', אעפ"כ יש נוהגים בכל זאת לקרותו על שם המת, כי הוא קצת נחמה לקרובים, עיין שם. - העתק משיש"ק הנדמ"ח ח"א אות תס"ז).

ט. עיי' חיי מוהר"ן אות ט"ז.

י. עיי' שו"ע אבן העזר סי' קס"ה סעיף א' ובנו"כ ובפת"ש שם. (ועיי' גם שיש"ק [הנדמ"ח] ח"א אות תס"ז).

יא. עיי' שבחי הר"ן - נסיעתו לא"י, אות ל"ב.

פרשת לך לך, שנת תשל"ה יג

הרבי לא היה חפץ כל כך בשידוך זה, אלא מאי? "מסתמא רצונו של הקדוש ברוך הוא שבתי תהיה בארץ ישראל" – כך אמר הרבי, ברם הם לא הבינו מהי כוונתו של הרבי.

לאחר מכן נפטר החתן, אולם בתו של הרבי היתה בארץ ישראל! הרבי אמר את אלו המילים: "מיין טאכטער זאל זיין אין ארץ ישראל" [בתי תהיה בארץ ישראל], הרבי הרי לא אמר שהיא תהיה עם חתן 'זה', אכן החתן נפטר, אולם הבת הגיעה לארץ ישראל!

(השואל: היו לו ילדים – לפנחס בנה של מרים?) לא. (השואל: הוא היה נשוי?) אינני יודע, כפי הנראה הוא לא האריך ימים.

במערה קבורים הבת 'מרים' ובנה, היה לה בן אחד ר' פנחס, שהוא קבור במערה שבצפת. (השואל: איזה מערה יש שם?) ישנה מערה של 'הרב מוואלטשסיק'³.

'הרב מוואלטשסיק', ר' לייביש, היה תלמידו של ה'מגיד ממזריטש', גאונותו הייתה מפליאה, שר התורה, הוא קבור בצפת, יש שם מערה, קבורים שם; חתנו של הרבי, ובתו של הרבי, ובנה פנחס, הם קבורים בסמיכות זה לזה. [בהגיעך לצפת, יודעים כולם היכן המערה נמצאת].

הערות ומראי מקומות

יב. עיי' ימי מוהרנ"ת ח"ב אות קמ"ב. יש לציין כי במערה זו נטמנו אחר כך גם הרה"ק בעל ערבי נחל, הרה"ק רבי בנימין זאב מבאלטא, והרה"ק בעל 'בת עין'.

מנו"כ ר' יצחק בן מוהרנ"ת

(השואל: היכן קבור ר' יצחק בן מוהרנ"ת?) לא ידוע היכן, רק זאת יודעים, שהוא קבור בסמוך לקברו של ה'בית יוסף', המיקום המדויק לא ידוע".

הוא קנה לעצמו 'שם טוב' מאד בעיר צפת!

(רמ"ב: מה היה הסיפור שקברו אותו שם? שמעתי, היה סיפור עם 'גשם'!)

אכן, הסיפור הוא נכון, אנשי ה'חברה קדישא' לא יכלו לחפור באותה העת קבר מכיוון שירדו גשמים עזים, והנה כאן נמצא היה קבר ריק, מכוסה מלמעלה, אנשי ה'חברה קדישא' הסתכלו וראו שישנו קבר שכבר חפור – מכוסה, אולם הם פחדו לקבור אותו סמוך לה'בית יוסף', עד שנודע להם שאביו של הנפטר כתב חיבור על כל 'ארבעה חלקי שולחן ערוך', נמצא אם כן שיש לו שייכות עם ה'בית יוסף', ואכן קברו אותו בסמוך ל'בית יוסף'! – כך שמעתי מספרים ב'אומן'.

הוא נפטר בפורים, לא בפורים של 'ירושלים' – אלא בפורים של 'בני ברק' (דפרזים), 'י"ד'.

ה'רב מטשעהרין' נפטר ב'י"ג', 'תענית אסתר', 'ר' הירש לייב – דער רב" נפטר ב'י"ב', ור' יצחק בן מוהרנ"ת ב'י"ד'.

(השואל: באיזה שנה נפטר ר' יצחק?) כפי שמוכן מהמכתבים – הוא הגיע לארץ ישראל בשנת 'תרכ"ח¹, ומאמצע שנת 'תר"ל' כבר אין מכתבים ממנו, (המכתב

הערות ומראי מקומות

יג. עי' הקדמות עלים לתרופה (להרב מטשעהרין ז"ל). מקום המדויק של חלקת קברו - על יד הבית יוסף ז"ל - לא היתה ידועה עד לשלהי שנות התש"ל, שאז נמצאה חלקת הקבר עם המצבה, ע"י השתדלות אנשי שלומינו.

יד. עי' עלים לתרופה - מכתבי מוהר"י, מכתב ד'.

טו ~~~~~ פרשת לך לך, שנת תשל"ה

האחרון ממנו הוא מיום ה' נח תר"ל), כפי הנראה הוא נפטר בלמ"ד, תר"ל – פורים, ככה נראה לפי החשבון.

נמצא שהוא חי בארץ ישראל 'שנה וחצי' בסך הכל, (בערך, מפרשת מטות מסעי תרכ"ח, עד פורים תר"ל) הוא הגיע, ושנה חצי לאחר מכן הוא נפטר.

השמחה של ארץ ישראל

(רלוי"צ פונה שוב לאברך המקורב הנ"ל כדי לחזקו בעניין עלייתו לארץ ישראל), הנך צריך להיות 'שמח' בגלל שאתה ב'ארץ ישראל'!

ובזה יכול הנך לזכות - ל'שובע שמחות את פניך' – פנים שמחות! נו, הנך צריך להיות כל כך שמח עד שגם בני ביתך ישמחו!

חמי עליו השלום (ר' אהרן קיבליטש'ער) – [הנך יכול להיות 'עשיר' ברוחניות כמו חמי, ברם ב'גשמיות' תהיה עשיר יותר מחמי, תהיה עשיר ממנו], הוא היה עני מרוד...

כשחמי נכנס לבית, הוא 'שימח' את בני הבית, על אף שהוא לא הביא איתו מאומה – הוא היה עני מרוד! ברם הוא שימח את הבית כולו, כל הבית התמלא שמחה בבואו הביתה! 'ריקוד' ו'דילוג' איזה 'צחוק'^{טו}, הוא היה יהודי שמח!

הוא שימח את בני הבית, את כל הילדים הוא שימח!

~~~~~ הערות ומראי מקומות ~~~~~

טו. עי' ליקוטי מוהר"ן תניינא תו' מ"ח בסופו: וְהַעֲקֵר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְיִשְׂמַח עֲצָמוֹ בְּכֹל מַה שְׂיֻכַּל, וְאִפְלוּ עַל-יְדֵי מְלֵי דְשִׂטוּתָא, לְעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּשׂוֹטָה וְלְעֲשׂוֹת עֲנִינֵי שְׂטוּת וְצָחוּק אוֹ קְפִיצוֹת וְרִקוּדִים, כְּדֵי לְבֹא לְשִׂמְחָה, שְׁהוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד.

נו, תכנס בשמחה, יראו עליך שטוב לך כשאתה בארץ ישראל, 'הנך מרוצה'!
 איי ההתחלה קשה? ! הרי 'ארץ ישראל' נקנית ביסורין, עד שמגיעים, עד
 שמתרגלים, עד אז יש קצת – 'יסורי ארץ ישראל', צריכים לסבול קצת, אולם
 הקב"ה עוזר, הקב"ה עוזר!

ברם ה'שמחה' של 'ארץ ישראל' צריכה להיות אצלך כל כך גדולה, שהיא
 תרגיש שהנך כל כך מרוצה מארץ ישראל, שהנך כל כך שמח, והבית כולו
 נהיה בשמחה מארץ ישראל, זה יעשה רושם רב, 'ארץ ישראל'!

טוב ללון במדבריות של ארץ ישראל

(רמ"ב: ישנו מכתב בספר 'פרי הארץ', הוא כותב לו כך: "תדע, אם רצונך לבוא לארץ ישראל,
 תהיה מוכן שבמשך זמן מה תרד מכל מדרגותיך! על דעת כן עליך לבוא!"^{טו}). צריכים לעבור

הערות ומראי מקומות

טז. במכתבים שבסוף ספר פרי הארץ - מכתב ל"ו (מהרה"ק ר' אברהם קאליסקער זצ"ל) וז"ל: זאת אשיב אל
 לבי להשיב מפני הכבוד לכל שואל ומבקש לשכון כבוד בארץ הקדושה, מודעה רבה לידע ולהודיע את
 הארץ מה היא. ארז"ל במדרש שוחר טוב בפסוק (תהלים פה ב) רצית ה' ארצך וכו', הקב"ה הופך ומהפך
 ומסתכל ונותן עיניו ביה עד שתרצה את מעשיה. הנה כמה הפוכים וגלגולים ומאורעות עידן ועידנין
 יחלפו על כל אחד מבאי הארץ, עד כי מתדיר ליה בה ורצה את אבניה ואת עפרה יחונן, ואוהב חורבות
 שבא"י מפלטיין שבחו"ל, ופת חריבה וכו' כיוצא בהם. ולא לקלים המרוץ, לא יום ולא יומים לא חודש ולא
 שנה, כי אם ברבות השנים עד יעברו ימי הקליטה, קולטתו בחיים במקלט ישב עולם לפני אלקים, כמו
 שכתוב (תהלים פז ה) איש ואיש יולד בה, רצה לומר כל הבא אל הקודש צריך מחדש עיבור ויניקה וקטנות
 וכו', עד פנים בפנים יראה פני הארץ, ונפשו קשורה בנפשה. הנה כי כן, מאן דאתי ואייתי תלמודו בידו
 במה שהורגל כל אחד ואחד לפי מדותיו, לא מתדר ליה בתחילה בכאן, ממש דעתו מטורפת עליו, טרף
 יטרף, באין פנות אל המנוחה ואל הנחלה, יעלה השמים ירד תהומות, כאניה המטורפת בים, ומטריד
 את אחרים בענייניו ובמעשיו והנהגותיו, הי תורה והי מצוה, מה דהוה לא הוה, עד ישים תהלה בארץ,
 והשי"ת מראה לו פנים, אז ישקוט וינוח לו, והוא דבר שאין לו קצבה אורך הזמן, ואיך וכמה ומתי, לכל
 אחד לפי עניניו ולפי מעשיו ולפי שורש נשמתו. אשר על כן, הבא לגשת אל הקודש פנימה, יזמין עצמו
 לכל האמור, ויבחין בנפשו אשר לו כח לעמוד בכל אלה, דלא לגזוז אודניה מיניה, וישער בעצמו שעל

פרשת לך לך, שנת תשל"ה יז

'עבור' ו'ימי יניקה'! 'גידול' – כך הוא כותב שם", ובכל דבר, ב'חינוך', עולם חדש, דבר חדש.

לר' מיכל זלאטשוב'ער היה בן בשם 'ר' וועלוול זאבריז'ער", היו לו חמשה בנים, כמדומני שהוא קבור בעיר טבריה.

היה פעם ש'הרב משפיטווקע' שהה בטבריה, והוא ראה כיצד (נוות ביתו) עומדת בשפת הים ומכבסת בגדים, נענה הרב משפיטווקע ואמר: "אוי, הרי זו הרבנית מזבריז'ער!", נענתה הרבנית ואמרה: "עדיף לגור כאן ולהיות כובסת, מאשר להיות רבנית בחוץ לארץ!".

(אחד הנוכחים: המדרש בפרשת השבוע אומר ש'אברהם אבינו' אמר: "מוטב ללון במדבריות של ארץ ישראל ולא בפלטרין של חוץ לארץ!" (נ), כן כן.

כך היא אמרה: "מוטב להיות כובסת בארץ ישראל, מאשר להיות רבנית בחוץ לארץ!".

הערות ומראי מקומות

כל פנים רוב מדותיו מותקנים, והוא ימשול במ, אז ילך לבטח דרכו, בעצת גדולי העצה אשר עמהם, והשומע ישכון בטח ושאנן.

יז. עי' במכתב הנ"ל ועי' בליקוטי מוהר"ן תו' ק"ה: ...וְהִנֵּה בְּכָל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה יֵשׁ בּוֹ שְׁלִשָּׁה דְּבָרִים, 'עבור' 'יניקה' 'מחין'. פי כל זמן שהדבר בכח נקרא 'עבור', פי הוא נעלם. וכשגא מכח אל הפעל, נקרא 'לדה ויניקה'. וכשפשט הדבר לעשות הפעלה הצריכה, אזי נקרא 'מחין'...

יח. עי' שארית ישראל - מכתב קי"ח: ... עתה באתי, הנה נוראות נפלאותי על מה שאינו מתבונן עבורי להטיב להשתדל שאבוא עם פליטתי לארץ הקודש מהרה, כי זה היה עולה אצלי על הכל, הנה אני מוכן ממש להיות משרת נאמן כל ימי חיי עבור מי שישתדל עבורי, רק שלא אצא מגדר תוה"ק, אפילו ללמוד שעה אחת ביום והשאר לעסוק במה שהוא, כי הרחמנות גדול על פליטתי הנשארת...

(רמ"ב: ר' מתת' גם כותב – שיסדרו עבורו אישורי כניסה לארץ ישראל, והוא מוכן בתמורה להיות 'לעבד', אולם כל זה בתנאי שישאירו לו שעה ביום!) כן כן, ר' מתת'! איזה 'עבד', הוא היה עבד ה'!

כתוב על ה'בעל שם הקדוש' שאמר: שהוא רוצה לבוא לארץ ישראל, להיות משמשו של ה'אור החיים הקדוש', להיות יהודי פשוט, ולשמש את ה'אור החיים', העיקר לזכות לבוא לארץ ישראל!

אתה הרי כבר נקרא יהודי מארץ ישראל, קבוע, אלא מאי, עליך להיות יותר בשמחה!

אנו מחוייבים להיות בשמחה² – כמו שכשמתקרבים לצדיק חייבים להיות בשמחה, כדי שיראו שהוא מרוצה וטוב לב מה'התקרבות', וכמו שאנחנו שמחים שאנחנו 'יהודים', 'שלא עשני גוי', 'אשר בחר בנו מכל העמים', אנו שמחים עם התורה, כמו כן עלינו לשמוח עם ה'התקרבות לצדיק'!

הערות ומראי מקומות

יט. עי' שארית ישראל - מכתב קי"ח: ... עתה באתי, הנה נוראות נפלאות על מה שאינו מתבונן עבורי להטיב להשתדל שאבוא עם פליטתי לארץ הקודש מהרה, כי זה היה עולה אצלי על הכל, הנה אני מוכן ממש להיות משרת נאמן כל ימי חיי עבור מי שישתדל עבורי, רק שלא אצא מגדר תוה"ק, אפילו ללמוד שעה אחת ביום והשאר לעסוק במה שהוא, כי הרחמנות גדול על פליטתי הנשארת...

כ. עי' ליקוטי מוהר"ן תו' כ"ה אות ה': ... הינו שישמח על ידי שיזכר שזכה להתקרב להשם יתברך, וזכה להתקרב לצדיקים המקרבים אותו להשם יתברך. ועל ידי השמחה זו, הוא משבר הקלפה... ועי' ליקוטי הלכות תפלת המנחה ז' אות נ"ג: כי מובן בתוך דברי אדמו"ר ז"ל שצריכין לשמח נפשו בכל מיני עצות, והעקר על ידי שלא עשני גוי, ועל ידי שנתקרב לצדיקי אמת והבדילנו מן התועים החולקים עליהם בחנם, וכן על ידי שמוצא בעצמו איזה נקודות טובות... וצריך לשמח עצמו מאד בזה שזכה להתקרב להצדיק שמכניס בו השגת אלקות, כמו שמבאר בהתורה 'מישרא' (סימן לחלק א) שעקר השגות אלקות הוא על ידי שמתקרב לרבי אמת'י שהוא צדיק גדול במעלה מפלגת מאד וכו' עין שם...

פרשת לך לך, שנת תשל"ה

אותו הדבר מחוייבים לשמוח עם 'ארץ ישראל', שאנחנו זוכים להיות כאן בארץ ישראל! צריכה להיות שמחה, "הנני כאן בארץ ישראל!".

ר' שלמה וועקסלער ז"ל

"ר' שלמה וועקסלער" היה יהודי צדיק, אביו היה רב בגרמניה והיה אדם קדוש^כ, ואמר ר' שלמה: "אבי גדול במעלה מאיתי ברם בדבר אחד 'הנני' גדול מאבי, בגלל שאנכי מתגורר ב'ארץ ישראל', ואבי התגורר ב'גרמניה'!", כך היה אומר ר' שלמה!

הוא גם הזכיר את העובדה שהוא ברסלב'ער (שזכה להתקרב לרבינו).

(אחד הנוכחים: האם הליקוטי מוהר"ן היה מונח על שולחן אביו?) כן כן, ספרי רבינו היו מונחים על שולחן אביו – של ר' שלמה!

אביו היה יהודי נעלה מאד, אלא שהוא התגורר בחו"ל, אולם היה לו כזה בן כמו ר' שלמה, אה!

"הבחור הירא"

הוא היה קדוש – ר' שלמה, הוא היה קדוש, קדוש, יהודי טהור!

בפעם הראשונה שראיתיו התפעלתי מקלסתר פניו, בעת ההיא הוא עוד היה בביה"ח וואלאך (שערי צדק) - וואלאך היה ממוצא גרמני, הוא הקצה לו

הערות ומראי מקומות

כא. הג"ר פנחס משה אלחנן וועקסלער זצ"ל אב"ד הוכברג, גרמניה.

כ טעם זקנים

חדר נפרד בביה"ח, וואלאך לא עשה זאת לאף אדם מלבד לר' שלמה, הוא הקצה לו חדר נפרד, הכי טוב שיש, וסידר לו הכל!

ביקרתי אותו בביה"ח, ראיתי את קלסתר פניו, מלאך אלוקים, הייתה לו צורה, הוא היה קדוש!

(השואל: הוא האריך ימים – ר' שלמה?) הוא נפטר בגיל שמונים ושש.

פעמים רבות נכנסתי אליו הביתה, כשלאחר מכן התגורר אצל נכדו ר' משה חיים ברנדווין, בשכונת 'בית ישראל', גם אנכי התגוררתי ב'בית ישראל', לא רחוק ממנו, הייתי נכנס אליו לעיתים תכופות.

כל פעם שנכנסתי אליו הוא היה מוכרח להתרומם ולעשות 'ריקוד' ולומר איזה 'ניגון', כזה מין שמחה!

הוא היה למדן עצום – ר' שלמה, בנגלה, בכל הגמרות שלו היו כתובים חידושים, אפילו במסכתות 'זבחים', 'מנחות', 'קדשים', בכולם היו כתובים חידושים – מפרשים, הוא למד הרבה – הוא היה 'ר' שלמה!

הבריסק'ער רב – רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל – מאד החזיק מר' שלמה! הוא כינה אותו בשם: "דער פרומער בחור" – הבחור הירא, הוא מאד החזיק ממנו, הוא היה מיוחד ויוצא מן הכלל!

"לא איסתכל בצורתא דזוזא"...

על ר' שלמה אפשר לומר שהוא לא הכיר 'צורת מטבע'! בנסיעותיו ל'מקומות הקדושים', 'קבר רחל אמנו', 'חברון', ובעוד מקומות, היא הייתה מכינה לו צרורות כסף, והייתה אומרת לו: "עם צרור זה תשלם בנסיעה ל'קבר רחל', ועם צרור זה תשלם בנסיעה ל'חברון'!".

כא ~~~~~ פרשת לך לך, שנת תשל"ה

והוא לא ידע, הוא 'החליף', הוא שילם עם הצרור כסף הגדול בנסיעה ל'קבר רחל', אחר כך בנסיעה לחברון לא היה לו מה לשלם... הוא לא ידע מה החילוק בין 'צרור גדול' ל'צרור קטן'.

הגמרא הרי אומרת, מדוע הוא מכונה 'בנן של קדושים'? בגלל שהוא לא הכיר 'צורת מטבע'²² — פעם צורת המטבע הייתה של עבודה זרה.

הוא היה אדם מופלא! בעת שנכנסתי אליו חשבתי בליבי "הנני נכנס להביט בפני צדיק!".

הוא היה כרוך בצורה מופלאה אחרי "ר' אברהם בן ר' נחמן" — ר' שלמה! הוא היה מרבה לדבר עימי על ר' אברהם בן ר' נחמן (השואל: מהיכן הוא הכיר אותו — כאן בארץ ישראל?) בוודאי, פה בארץ ישראל!

כשנזדמן ל"ר' אברהם בן ר' נחמן" כזה יהודי כמו ר' שלמה אזי הוא דיבר! היה לו עם מי לדבר!

(השואל: ר' שלמה התפלל כאן בשטיבל?) הוא כבר לא היה בקו הבריאות, הוא לא יכול היה ללכת, לפני כן הוא בוודאי התפלל עמנו, אולם בזמני הוא כבר לא התפלל עם אנ"ש.

(רמ"ב: הוא כותב הרבה דברים "שמעתי מר' אברהם — שאמר בשלש סעודות", ישנם שיחות שר' שמואל הורוויץ הדפיס, שיחות שר' שלמה היה כותב ממה ששמע מר' אברהם בן ר' נחמן, בחלק 'חכמה ותבונה' יש הרבה שיחות, וכן ב'ביאור הליקוטים').

~~~~~ הערות ומראי מקומות ~~~~~

ה'מצוה' תגן עליכם...

(פונה שוב לאברך הנ"ל) כל הדברים הללו הם רק 'הקדמות' כדי להגיע ל'מכוון',
העיקר הוא שתגיע ל'מכוון'!

בינתיים כל זמן שמאפשרים לך ללמוד 'בשלב סעודות' – הרי זה 'בהשגחה
פרטית', כדי שתוכל להכניס את ה'בשמים' של הרבי!

אם לא מתאפשר לך לתת כמו שהוא, תבשם במעט 'בשמים', כמו שבבישול
מאכלים – מוסיפים לתבשיל מעט בשמים, אולם האם מגישים 'בשמים
לבד'?! 'בשמים לבד' זה לא מאכל! תבשיל שמוסיפים בו מעט בשמים,
התבשיל כולו מעלה ריח ניחוח! – זהו ענינו של הרבי.

היה אחד מאנשי שלומינו "ר' צבי (הערש) ווייסלייב", הוא קבור בהר
הזיתים, והדפיס יחד עם ר' ישראל קרדונר את ה'סיפורי מעשיות' הראשון
מלמברג.

אומרים שהוא קירב לברסלב - 'ממש מאות אנשים הוא קירב לרבי'! הוא
היה מופלא –

הוא היה מחותן עם "ר' נחמן טולטשינ'ער", בנו היה חתן אצל ר' נחמן,
'יחיאל' – בעלה של רחל, היה בנו של ר' צבי, (רמ"ב: אביו של אבא?) אביו של
אבא. (רמ"ב: ומדוע היה שם משפחתו של ר' אבא, 'לישינסקי'?!) בזמנם היו משנים את
שם המשפחה – בגלל ה'גיוס' החליפו שמות משפחה.

ר' צבי ווייסלייב היה מדבר הרבה מהרבי, הוא היה בגאליציא ולמד שם עם
ילדים, אולם אף אחד לא ידע מכך שהוא "ברסלב'ער חסיד"!

בעל הבית ראה עליו שהוא אדם נעלה מאד, קם כל לילה בחצות, בעל
הבית הבחין בו שהוא יהודי מרומם, אז הוא הקצה לו חדר מיוחד.

כג פרישת לך לך, שנת תשל"ה

היה פעם שאחד מילדיו של בעל הבית חלה, כל הרופאים התייאשו מלרפאות את הילד, פנה בעל הבית לר' צבי לספר לו, הוא החל לבכות "בני כל כך חולה, הרופאים כבר התייאשו ממנו!".

הבעל הבית לא היה מתפלל 'תפילות בציבור', הוא היה מתפלל בבית, ענה ר' צבי ואמר לבעל הבית: "הבטח' להשם יתברך שמהיום והלאה תתפלל 'תפילה בציבור', וזו הרי מצווה, המצווה תגן עליכם!".

הוא לא רצה לקחת זאת על עצמו, הוא נשמר מפרסום, שמא יאמרו "הוא עשה איזה מופת", בגליציא יעשו מזה עסק שלם, "הבטח להקב"ה שמהיום והלאה תתפלל תפילות בציבור, וזו הרי מצווה, המצווה תגן עליכם ולילד תהיה רפואה שלימה!".

וכך הוה, הוא מיד הבטיח, והילד הבריא!

ברם הוא מאד נזהר ונשמר שלא יעשו מכך פרסום, הוא הלביש זאת במצווה.

ישנה שיחה מר' נפתלי (תלמיד רביז"ל) שהייתה במקום 'שלולית בוך' ולא היה אפשרות ללכת, ור' נפתלי הורה לומר 'שמות הצדיקים', וה'בוך' התייבש! – הרבי הרי אומר שאמירת 'שמות הצדיקים' 'ממתיק דינים'^{כג}!

ענה ר' נפתלי ואמר: "אבער איך דארף עס הייסן!" [ברם אני צריך להורות כך] (ר' נפתלי הלביש את המופת בסגולת אמירת שמות הצדיקים^{כד}).

הערות ומראי מקומות

כג. ספר המדות - ערך צדיק, אות כ'.

כד. ע"י הסיפור המלא בשיש"ק [הנדמ"ח] ח"ב אות תת"ב.

כך היה גם עם ר' צבי ווייסליב, הוא אמר לבעל הבית שיקפיד על תפילה בציבור, ברם הוא היה צריך להורות כך, ורק על ידי זה הבריא הילד!

'מעייץ' דאזלי תחות ארעא

ר' צבי היה בגאליציא זמן מה, אולם אף אחד לא ידע ממנו, אף אחד לא ידע שהוא 'ברסלב'ער חסיד! הוא קיבל שם 'שם טוב', מה שהוא דיבר שמעו כולם, והוא דיבר רק מהרבי, ברם אף אחד לא ידע מהיכן ה'שפע' נובע!

הרבי הרי אומר בתו' קל"ב¹², שיש 'מעייץ' שנובע 'מתחת לאדמה', ו'בהמשך' במרחק הוא נובע החוצה!

'מעייץ' יכול להתארך קילומטרים רבים מתחת לפני האדמה, ובמקום נביעתו הוא אינו נראה כלל, רק 'בהמשך' הוא נובע החוצה, אולם הכל נמשך מ'אותו המעייץ', אלא שהמעייץ ממשיך הלאה.

במעשה מ'בעל תפילה'¹³ אומר הרבי שיש 'צינורות', והמאכלים מתבשלים, המאכלים מתבשלים מהאש שיוצאת, אולם שם האש אינה נראית כלל!

זה נקרא 'קעך' (בית התבשיל), ששם מתבשלים המאכלים, איי – ישנו 'קעך'! ששם מבשלים!

הערות ומראי מקומות

כה. ליקוטי מוהר"ן תו' קל"ב: יש צדיק שהוא מפרסם גדול במדינה אחת, ובמדינה הסמוכה אינו חשוב כלל, ושוב במדינה אחרת הוא מפרסם. הוא ענין הפתוב בזהר (תצא ר"פ): מעין דנפק מאתר חד, ואזלי מתחות לארעא עד שנובע ויוצא ברחוק במקום אחר, ואף במקום שהולך תחות ארעא, הוא משקה שרשי אילנא.

כו. עי' ספר סיפורי מעשיות - מעשה י"ב.

פרשת לך לך, שנת תשל"ה

“ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי” – אומר הזוהר “בפיקודין דעשה”^{כז},
‘מצוות התורה’ אלו הם ה’מאכלים’, “עשה לי מטעמים כאשר אהבתי –
בפיקודין דעשה”, ‘מצוות עשה’ הם אלו ה’מטעמים’!

אולם המאכלים צריכים בישול, לא שייך לאוכלם ללא בישול, בשביל זה
יש ‘קעך’ ששם מתבשלים המאכלים, נהיים מאכלים טובים ומשובחים, אולם
האש אינה נראית כלל וכלל!

ככה זה, יכול להיות מציאות שהאש אינה נראית כלל, אולם המאכלים
מתבשלים!

כל הארצות מתמצית ארץ ישראל הם שותים

(פונה שוב לאברך המקורב הנ"ל לחזקו בעניין עלייתו לארץ ישראל), השפע של כל
העולם כולו נמשך מ'ארץ ישראל', “כל העולם ניזון מתמצית של ארץ ישראל,
וארץ ישראל שותה תחילה”^{כח}.

כשבאים להשתקע פה, הקב"ה וודאי יעזור, בוודאי יהיה לך מה לאכול!

כל העולם כולו ניזון מ'ארץ ישראל', גם אמריקה ניזונית מארץ ישראל!
על פניו נראה שכל ההשפעה נמצא היום באמריקה, ברם ה'מציאות' היא -
שאמריקה ניזונית מארץ ישראל, ומשם הם שולחים 'חזרה' כסף לפה, אולם
הכסף נשפע מארץ ישראל!

הערות ומראי מקומות

כז. עי' תיקוני הזוהר תיקון כ'-כ"א דף נ"א ע"א.

כח. עי' גמ' תענית דף י' ע"א.

'ללחלח הנגיבה'

הרבי מביא בתורה ס"ב – למדנו בשבת זו - קודם כתוב שם: "ויהי רעב בארץ, וירד אברם מצרימה – הלוך ונסוע הנגבה"^{כט}, והרבי מביא שיש 'ראשי התאוות' – תאוות אכילה ושתייה, שכל התאוות נמשכים אחריהם.

'תאוות אכילה ושתייה' הם 'שלשת שרי פרעה': 'שר המשקים', 'שר האופים', ו'שר הטבחים'. 'משקים' כנגד שתייה, 'אופים וטבחים' כנגד 'אכילה', וכ'שלשת שרי פרעה' אלו יונקים מהשפע, זה כבר איננו 'מאכל ישראל'.

הרבי מתחיל את התורה, "דע שעל ידי אכילתם של ישראל", וכשהקליפה יונקת מהשפע אין זה 'אכילתם של ישראל', זו אכילת שלשת 'שרי פרעה'!

הרבי מדבר שם מ'שלימות הדיבור', שעל ידי תענית מוצאים את הדיבור מהם, מסביר הרבי 'ויהי רעב בארץ' הכוונה 'תענית', 'שמרעיב' – שהוא מרעיב עצמו.

וממשיך הרבי: 'הלוך ונסוע הנגבה', 'אברהם אבינו' מרמז על 'מימי החסד', ומבאר הרבי 'ללחלח הנגיבה', כלומר, שאברהם הלך להשקות במקומות היבשים, הוא קירב אנשים להשם יתברך! ששוחח ודיבר עמם!

הערות ומראי מקומות

כט. עי' שם אות ה': ... וראשי התאוות הם שלשה שרי פרעה, 'שר המשקים' ו'אופים' ו'טבחים' ... שם בחינת תאוות אכילה ושתייה, שםם ראשים, שכל התאוות נמשכים אחריהם...

ל. שם: ... ומקמת שאלו השרים הנ"ל, הם סמוכים להדבור, וכשמתנגרים, אזי ממשיך את הדבור לגלות מצרים, בחינת מצר הגרון, בחינת (תהלים ס"ט): "נחר גרוני", ואינו יכול לדבר שום דבור לפני השם יתברך. ועל ידי התענית שמרעיב את עצמו, הוא ממשיך מימי החסדים ללחלח הגרון, ואז יוכל לדבר. וזה בחינת (בראשית י"א): "ויהי רעב בארץ". 'רעב', הינו בחינת תענית, שמרעיב את עצמו ... וירד אברהם מצרימה", הינו הורדות מימי החסדים ללחלח מצר הגרון, להוציא את הגרון מבחינת "נחר גרוני". בבחינת (שם): "הלוך ונסוע הנגיבה", ללחלח הנגיבה...

כז פרשת לך לך, שנת תשל"ה

ללחלח הנגיבה – זו הייתה עבודתו של אברהם אבינו.

'הלוך ונסוע – הנגבה', אברהם מרמז על 'מימי החסד', 'הנגבה' פירושו יבש, הלך אברהם 'ללחלח הנגיבה'!

זהו ענינו של הרבי, ללחלח את היבשות!

כשאנו 'יבשים', 'ניחר גרונו', מה הפירוש 'ניחר גרונו'? שהגרון יבש, אי אפשר לדבר כלל, לכן 'מימי החסד' הולך ללחלח 'הנגבה' – 'ללחלח הנגיבה', במקומות היבשים – שם שילחלח!

עם העניין של הרבי, העצות של הרבי, והדיבורים של הרבי, עם אלו אפשר 'ללחלח הנגיבה', ללחלח במקומות היבשים.

קול המוכיח הראוי

(רמ"ב: כיצד מתיישבים דבריו של הרבי – מחד אומר הרבי בתו' ח' תנינא, "שאיין לומר תוכחה" – ומאידך כתוב בשולחן ערוך שיש להוכיח! ? הרמ"א פוסק; 'ברבים' – אפילו כשהוא יודע בוודאות שלא ישמעו בקולו, עליו להוכיח לפחות פעם אחת, ו'ביחיד' – עד שיכנו! ?^א)

האם הרבי אומר שאיין להוכיח! ? הרבי אומר שצריכים להיות זהירים באמירת התוכחה! "^ב.

הערות ומראי מקומות

לא. עי' שו"ע או"ח סי' תר"ח ס"ב.

לב. עי' ליקוטי מוהר"ן תנינא תו' ח' אות א': אף-על-פי שתוכחה הוא דבר גדול, ומטל על כל אחד מישראל להוכיח את חברו, כשרואה בו שאינו מתנהג כשורה, כמו שקתוב (ויקרא י"ט): "הוכח תוכיח את עמיתך", אף-על-פי-כן לאו כל אדם ראוי להוכיח. כמו שאמר רבי עקיבא (ערכין י"ט): 'תמה אני, אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח'. ואם רבי עקיבא אמר זאת בדורו, כל-שכן בדור הזה של עכשו. כי

ברם האם הרבי אומר ש'אין להוכיח'? ! כוונת הרבי היא שנאמר כזאת תוכחה שתהיה 'בקולו של משה' ! שבתוכחתו הכניס 'ראה', 'נרדי נתן ריחו', הוא הוסיף 'ריח טוב' לג' !

הרבי לא אומר ש'אין להוכיח', אלא הוא מלמדנו כיצד נראית תוכחה ראויה ! ולמשל אם אינני רואה עצמי ראוי להוכיח, עלי לדבר עם השני כמו 'חבר וידיד', לא בדרך 'תוכחה' !

אכן רואים את הנהגתם של הצדיקים – האחים הקדושים 'רבי אלימלך' ו'רבי זושא', הם שהו בגלות מספר שנים ונסעו יחדיו מכפר לכפר ומעיר לעיר, בהגיעם למקום מסוים, בראותם יהודי בעל עבירה, תיכף היה אומר רבי אלימלך לאחיו: "זושא, האם כך ראוי לך להתנהג בלילה? ! ככה מתנהגים בלילות? !", כל עבירה שיהודי פלוני עשה, היה אומר ר' אלימלך על אחיו ר' זושא ! וכך גם ר' זושא אמר: "מיילך, האם כך מתנהגים? !".

אותו יהודי הרהר: "הרי אני זה שעשיתי כך וכך, מה שר' אלימלך אמר על ר' זושא – ור' זושא על ר' אלימלך? !", ומכך בא לידי הרהורי תשובה ! כך נהגו שני האחים הקדושים לג'.

הערות ומראי מקומות

כְּשֶׁהֲמוֹכִיחַ אֵינוֹ רְאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזִי לֹא דֵי שְׂאִינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכְחָתוֹ, אִף גַּם הוּא מִבְּאִישׁ רִיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת הַשּׁוֹמְעִים תוֹכְחָתוֹ ... וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מַחְלִישׁ אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלָּהֶם... (ועי' בליקוטי עצות - ערך תוכחה אות כ' השייך לתו' ז).

לג. עי' ליקוטי מוהר"ן שם: ... אַבְל כְּשֶׁהֲמוֹכִיחַ רְאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזִי אֶדְרָבָא, הוּא מוֹסִיף וְנֹתֵן רִיחַ טוֹב בְּהַנְּשָׁמוֹת עַל-יְדֵי תוֹכְחָתוֹ. כִּי הַתּוֹכְחָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּחִינַת הַתּוֹכְחָה שֶׁל מוֹשֶׁה, שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, שֶׁעַל-יְדֵי תוֹכְחָתוֹ נִתֵּן בָּהֶם רִיחַ טוֹב, בְּחִינַת: "נְרָדִי נָתַן רִיחוֹ", הַנֶּאֱמָר עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל. עֲזַב לֹא נֶאֱמָר, אֲלָא נָתַן, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֶׁם וְכֵמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּגִמְרָא (שבת פח.). כִּי עַל-יְדֵי תוֹכְחָה שֶׁל מוֹשֶׁה עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל הוֹסִיף וְנָתַן בָּהֶם רִיחַ טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְזוֹנָא דְנִשְׁמָתָא...

לד. עי' נועם אלימלך - ליקוטי שושנה, ד"ה שחורה אני ונאווה: ... אבל הצדיק המוצא עצמו באיזה חטא, והוא מתחרט ומוכיח עצמו על קיצור בעבודתו יתברך שמו, אז גם כן מעורר לב אחרים בתשובה, ואחר כך בעלותו בקדושה הוא מעלה גם כן כל ישראל עמו, וזהו רבי עקיבא כשהיה מתפלל בציבור

כט ~~~~~ פרשת לך לך, שנת תשל"ה

זה הכוונה שלא מוכיחים אחד את השני, מכיון שאם אומר לשני אהיה 'מבאיש ריחו', וח"ו הוא עלול ליפול עוד יותר מכך.

ברם ר' אלימלך כן דיבר בצורה ברורה לאחיו: "זושא זושא, האם כך ראוי לך להתנהג?! ככה עושים?! "ור' זושא אמר לעומתו: "מייילך, האם כך ראוי לך להתנהג?! האם ככה עושים?!".

חשב היהודי בלבו, "שני האחים הללו הם ממש 'נביאים', כל מה שעשיתי אני הם מדברים ביניהם, הם יודעים מה שעשיתי! זה אומר לזה, וזה אומר לזה!".

זוהי תוכחה – 'תוכחה אחרת' ואהבה מסוג שונה!

(השואל: הרבי אומר "תמה אני אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח"?!), כן, 'מי שיכול להוכיח' – אכן זוהי כוונת הרבי, לומר 'סתם תוכחה' אין אחד בעולם שראוי לכך, אלא שהתוכחה חייבת להיות בצורה כזו, בדרכי 'נועם ואהבה'!

אל תשתדל לראות בשעת קלקלתו

(רמ"ב: ובכל זאת, הרי כתוב שבשעה שרואים יהודי עובר עבירה יש להוכיחו! כך כתוב על עבירה שיכולה לגרום חילול השם, שיש להוכיחו?!^ל), יש להבין מדוע אומרת

~~~~~ הערות ומראי מקומות ~~~~~

היה מקצר ועולה, רוצה לומר כשרצה להתפלל עם הצבור דהיינו שיעלה גם הציבור עמו, היה מקצר, פירוש היה יורד ממדרגתו ומוכיח עצמו שמקצר בעבודתו יתברך שמו, ועולה, פירוש ואחר כך היה עולה להקדושה העליונה...

לה. עיי"ש, והוא עפ"י מאמר ר' עקיבא, ערכין דף ט"ז ע"ב.

לו. עי' שו"ע או"ח סי' תר"ח, מג"א סק"ג בשם סמ"ק.

המשנה^ל: "אל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו" – בשעה שהוא חוטא אל תביט בו, מדוע? ! כדי שלא יתבייש! יכול להיות כזה בעל עבירה ש'בית דין' יחייבהו מיתת בית דין, ובכל זאת אל לי 'לראותו בשעת קלקלתו'? !

אמנם בשעה שהוא עובר עבירה, אם יש בידי למונעו מהחטא – בטרם יחטא, אזי עלי לעשות כל שביכולתי למונעו! ברם אם הוא כבר חטא, אל לי להביט בו! יכול להיות שתהיה לו מכך כזו 'חלישות הדעת' שהוא לעולם לא יחזור בתשובה!

עד כדי כך שהוא יכול להמית עצמו! היה סיפור שכזה – אחד מצא את חברו בשעת החטא, וחברו נפטר מכך, אני יודע על סיפור שהתרחש!

זו משנה ב'מסכת אבות', "אל תשתדל – אל תחפש לראותו – בשעת קלקלתו!".

מה הכוונה בזה? הרי השי"ת לא חפץ בכך שהשני ייפטר מן העולם, הוא הרי ייפטר ללא תשובה!

בזמן ש'בית דין' היה קיים, והיה התראה וכל שאר הדינים – - אולם כיום שאין לנו 'בית דין', הרי הקב"ה רוצה שהוא יחזור בתשובה! אולם אם אתה נותן לו מכה, אתה עלול להורגו, אתה גורם לכך שהוא יעזוב את העולם הזה ללא תשובה, האשמה תלויה בך!

אילו משה רבינו היה מוכיח את כלל ישראל לאחר 'חטא העגל' – כפי שהיה ראוי להוכיחם, הם לעולם לא היו שבים בתשובה, כולם היו נפטרים מן העולם ללא תשובה! לכן משה רבינו – 'נתן ריחו', 'ריח טוב', באופן כזה שהם ישובו בתשובה שלימה!

פרשת לך לך, שנת תשל"ה

הרבי אומר שם בתורה: "הרם כשופר קולך", כמו שופר, פ'שוט כ'פול ש'לוש ר'בוע (ראשי תיבות כשפ"ר), 'ניגון של חסד'לח!
❖

כשם שמצווה לומר דבר הנשמע...

(רמ"ב: יש לפעמים אחד שמדבר באמצע קדיש וכדו', אלא שאז אין זמן לדבר עמו בדרכי נועם?) גם בקדיש הוא אותו דבר, היה פה בביהכ"נ אחד, שהתפלל פה תקופה, הוא פגש בחבורה (שדיברו בסעודה שלישית), והתקוטט והסתכסך עימם באמצע סעודה שלישית... אלא שהם היו חזקים ממנו, והיה מכך 'חילול השם' נורא בבית הכנסת.

אמרתי לו: מה עשית? זו הכוונה להוכיח?! האם כך ראוי להוכיח?! בראותי את אותם חברה משוחחים, הנני ניגש אליהם בחיוך, ותיכף הם מפסיקים לדבר!

אלא שאותו יהודי ניגש אליהם עם ידיים, 'ידיים'?! - יש להם ידיים יותר חזקות ממנו... ומה יצא מכך? שאחר כך הוא כבר פחד מהם, הוא פחד וברח מהם כמו מאש...

"הנך רואה, אני עדיין ניגש אליהם, ואתה כבר פוחד מלגשת לעברם! להכות? זו לא דרכינו!"
❖

הערות ומראי מקומות

לח. עי' ליקוטי מוהר"ן שם: ... וְזֶהוּ 'פְּשָׁפֶר' - רָאשֵׁי־תְבוּת: פְּשׁוּט, כְּפּוּל, שְׁלוּשׁ, רְבוּעַ - שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשִּׁיר שְׁלֵעֲתִיד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקּוּל הַמְּשַׁקֵּה אֶת הַגֶּן, שֶׁעַל־יְדֵי זֶה הַקּוּל דִּיקָא הוּא יְכוּל לְהוֹכִיחַ. וְזֶהוּ: "הָרֵם כְּשֹׁפֶר קוֹלְךָ" - כְּשֹׁפֶר דִּיקָא, כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת: 'מוֹשְׁכִין עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד', הַנֶּאֱמָר בְּמוֹכֵחַ הָרְאוּי, כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תְּמִיד כח): 'הַמוֹכֵחַ אֶת חֲבֵרוֹ לְשֵׁם שְׁמַיִם, מוֹשְׁכִין עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד' ...

'תוכחה' - כשאני רואה אחד שמדבר בשעת התפילה, הנני מעיר בחיך, או שלפני כן – הנני מראה לו קטע מהזוהר, איזה מדרש. (השואל: בזמן שהוא מדבר, אי אפשר להעיר לו!?) הרבה פעמים אפשר גם בדרכי נועם!

כשניגשים לשני עם חיך, אזי 'מקרכים' אותו, זוהי דרכנו!

וזהו היא גם דרכה של הגמרא, ישנה גמרא במסכת 'ערכין' ל^ט; "תמה אני אם יש בדור" (וכו' כנ"ל). למדים אנו מהגמרא שאין להוכיח – סתם – 'תוכחה' כמו שנדמה לנו, אלא צריך לדעת כיצד לומר 'תוכחה ראויה'!

הגמרא מספרת שם, ש'רב הונא' היה פעם אצל 'שמואל', ו'ר' חייא' – בנו של רב – גם הוא היה באותה עת אצל שמואל, סיפר ר' חייא לשמואל ש'רב הונא הכה אותו!', "רב חייא התלונן על רב הונא בפני שמואל. לאחר מכן כשר' חייא יצא אמר רב הונא לשמואל: "היכיתיו בגלל שהוא עשה כך וכך!", שאל אותו שמואל: "מדוע לא סיפרת זאת כשר' חייא היה כאן?", "ענה רב הונא: "חס ושלום, שאבייש את זרעו של רב?".

השומעים אתם מה קורה פה? 'רב הונא' הכה את ר' חייא! אולם לספר זאת (מדוע היכה) בפניו של שמואל – 'חס ושלום'! לבייש את זרעו של רב?!

הדרך בה נאמרה התוכחה הייתה שקולה ומדודה!

בשעה שהוא הכה את ר' חייא מסתמא אף אחד לא ראה, ברם הוא לא רצה לספר זאת בפניו של שמואל, כדי שלא לבייש את 'זרעו של רב'!

למדים אנו מהגמרא לימוד נפלא, כיצד הכל מדוד ושקול, 'לבייש' את זרעו של רב – עלי לדעת 'שאסור לבייש', ברם מוטל עלי 'להנכו'!

פרשת לך לך, שנת תשל"ה

מדברי הגמרא אנו רואים שזהו לימוד בפני עצמו, מונח בזה לימוד עמוק – באמירת 'תוכחה', עלי לקיים את ציווי התורה, אלא שעלי לדעת כיצד מוכיחים!

כשמסתובבים ומתהלכים בחדר של הצדיק האמת, ומדברים מכך, משוחחים על כך, או אז יוצאת סוגיא מבוררת כיצד לנהוג באמירת תוכחה!

לעילוי נשמת
דוד בן חי
ז"ל

**דרושים נציגים להפצה
בכל ארץ ישראל**

להצטרפות חייגו:

0548.432.460

חסיד ברסלב יקר!

טול חלק בהוצאות

הדפסת הגליון מדי שבוע.

חתום על הודאת קבע.

והיה שותף בהפצת אור הצדיק!

לתרומות: 0548.432.460